

KONTROLDARBS EKONOMIKĀ 10.KL.

Ekonomiskās sistēmas. I variants

Vārds, uzvārds, klase

I Tests. Apvelc pareizās atbildes! Katram jautājumam ir tikai viena pareiza atbilde. (6 punkti)

1. Ko ekonomikā saprot ar jēdzienu "tirgus"?
  - a) Kaulēšanos par cenu.
  - b) Vietu, kur notiek darījumi.
  - c) Dažādus tirdzniecības uzņēmumus.
  - d) Mehānismu, kas saved konkrētas preces pircēju un pārdevēju.
2. Ko tirgus ekonomikā nodrošina tirgus?
  - a) Patērētājus ar visām nepieciešamajām precēm un pakalpojumiem.
  - b) Visus iedzīvotājus ar nepieciešamajiem ienākumiem.
  - c) Visiem ražotājiem – peļņu.
  - d) Ierobežoto resursu sadali.
3. Kura ekonomiskās sistēma pašlaik ir Latvijā?
  - a) Jauktā ekonomika.
  - b) Komandekonomika.
  - c) Tradicionālā ekonomika.
  - d) Brīvā tirgus ekonomika.
4. Ko jauktās ekonomikas sistēmā nevajadzētu darīt valstij?
  - a) Pārdalīt ienākumus, jo to veic tirgus.
  - b) Noteikt preču cenas.
  - c) Ražot sabiedriskās preces – izglītību, kārtību, aizsardzību.
  - d) Veicināt ekonomikas izaugsmi un attīstību.
5. Kuru precī, vistīcāmāk, ražos pilnīgas konkurences apstākļos?
  - a) Kviešus.
  - b) Apavus.
  - c) Cukuru.
  - d) Gāzi.
6. Kura tirgus struktūra (konkurences veids) nodrošina efektīvāko resursu sadali?
  - a) Pilnīga konkurence.
  - b) Monopolistiskā konkurence.
  - c) Oligopols.
  - d) Monopols.

II Pēc dotajiem aprakstiem nosaki ekonomisko sistēmu! (4 punkti)

- a) Mūsu valstī ir daudz uzņēmumu, kuri savā starpā konkurē un saražo iedzīvotājiem nepieciešamās preces, bet valsts nodrošina izglītības iegūšanas iespējas, drošību un kārtību.
.....
- b) Mums valsts nodrošina tikai drošību un kārtību, bet pārējo nodrošina tirgus.
.....
- c) Man, uzņēmuma direktoram, ne par ko nav jālauza galva, jo man ir noteikts, ko ražot un kam piegādāt produkciju. ....
- d) Mēs varam priecāties, ka, apstrādājot zemi ar arklū un neizmantojot minerālmēslus, mēs varam lietot drošu pārtiku. ....

III Vienā kolonnā uzraksti četras ekonomiskās sistēmas, otrā – piecas raksturīgākās jauktās ekonomikas sistēmas institūcijas (balstus). (9 punkti)

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

IV Uzraksti īsas precīzas atbildes! (10 punkti)

Kas ir konkurence? _____

Pamato, kurš konkurences veids (tirgus struktūra) ir izdevīgākš patērētājiem.

_____, jo _____

a) _____

b) _____

Uzraksti divus, tavuprāt, būtiskākos, brīvā tirgus sistēmas trūkumus!

a) _____

b) _____

Uzraksti divas komandekonomikas priekšrocības!

a) _____

b) _____

Uzraksti, kuros tirgos tavā novadā (pilsētā) ir monopols un pilnīga konkurence.

Monopols ir ..... tirgū.

Pilnīga konkurence ir ..... tirgū.

V Aizpildi tabulu! (8 punkti)

Tirgus veids	Kas ir pircējs?	Kas ir pārdevējs?	Kas nosaka cenu?

VI Latvija ir kļuvusi par Eiropas Savienības dalībvalsti. "Optimisti" priecājas, ka esam iekļuvuši lielā tirgū (500 miljonu pirkospējīgu patērētāju). "Pesimisti" uzskata, ka Latvijā ir palielinājusies konkurence, kurā mūsu uzņēmumi ir zaudētāji. Ar trim argumentiem pamato, kuru nostājai tu piekrīti. (6 punkti)

_____

_____

_____

_____

Vērtējums.

Maksimālais punktu skaits – 43. Iegūti ..... punkti. .... balles.

Iegūti punkti	0-8	9-13	14-19	20-23	24-28	29-32	33-35	36-38	39-40	41-43
Vērtējums	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

PAŠVĒRTĒJUMS.....